

TÜRKBİLİK REVÜSÜ

REVUE DE TURCOLOGIE

Fondée à Paris

Par

RIZA NOUR

TOME III, LIVRE 2

Rüyâ	Nâmık Kemal - Riza Nur.
Hürriyet şîri	" " " "
Kendi şîrlerimden [5 tâne]	Riza Nur.
Türk aruzu Acem aruzu değil, millî Türk aruzudur	R. N.
Türk şîrinin Vâhidi kıyâsîsi mısradır	R. N.
Türk Şîrinin ritmik unsurları	R. N.
Fakı Ahmede dâir	R. N.
Opera ve opera-komikler üzerine	R. N.
Errata [Samsun la Delile ve Janetin düğünü]	R. N.
Karmen	R. N.
Özdemir - nen Dolun	R. N.
Leblebici Horhor	R. N.
Hâtırat parçaları [işlerin iç yüzleri] - 1	R. N.
M. E. Blochet	R. N.
L'Afghanistan, par René Dallot	Joseph Castagné
Bay N. e	R. N.
Ziya Şâkire	R. N.
Vatan hâini arnaud Hüseyin Câhid	R. N.

âlimler yetiştirmiş olan Viyana Üniversitesinin şerefine acıdım.

R. N.

ZIYA ŞÂKİRE

Bu adam Tan da neşrettiği yalan, tezvir, edebsizlik ve voli çevirmelerinde bana çingene demiş Eh.. seviyesini gösterdi; ne dilden anlar eyice anlaşıldı. Biz şimdi mâzuruz, anladığı dili kullanacağız. Külâh kapmak peşinde. Âlâ. Benim kendimi türfa etdigimi anlandığından beri bana hırlar. Fakat köpek pislik yemekle deniz murdar olmaz; murdar olan köpeğin agzıdır. Niye hâlâ bir yağlı kuyruğa konamadı?! Bir kemik atsinlar da şunun da veli nîmeti olayım. Yâhud kemik kapdı; benim haberim yok. Her devirde böyle cıvık pislikler vardır; nâmusa, ilme irfâna, bu yoldaki şahıslara saldırırlar. Devir değişince ise saldırdıkları şahıslara umumî ve millî bir hürmet ve muhabbet artık kapalı kalmayıb meydana çıkınca sagdan geri edib yeni devre dalkuvuk yazılırlar. Benin bunlara aldırığım yok. Ben böylelerinin agzında medh olunmaktan korkarım. Zemleri bana şereftir.

Ziya Sâkir! Senin bütün yazdıkların yüzde seksen yalan dolan, uydurmasıyon; yüzde yirmiyi de kasden süi tefsir, bozuk muhâkeme ve istihraclarla rezîl ediyosun.

Yalanların, mesela: Müşir Deli Fuad paşa teklif ettikleri halde müessisliği kabul etmedi deyorsun. Etdi ve merkezi umûmînin ictimâlarını idâre eden odur. Haberim yok, atıyorsun. Hüseyin Kadri kakkında yalanlar yazdın? Ali Kamale Hürriyet ve itilafdan deyorsun. Sebebi: O fena tanınmışdır, ve ittihadcılarının gözüne girmeye çalışıyorsun! undan. Netekim Fuad paşayı İtilafçı yapmayorsun;

çünkü umumî hürmet kazanmıştır : Bunlar hep dalavere. Yalanların o kadar çok ki hangi brini yazayım. Ali Kemal adını ben henüz talebe iken “vatanperver olduğundan Abdül-Hamid Halebe sürmüş urdan Parise kaçmış „ deye işitmişdim. İkdâm gazetesinde onun (Paris mektublarını) biz talebeler harâretle okurduk. Bunlardan dolayı o vakit Türk gençliğinde Ali Kemale umumî bir muhabbet vardı. Meşrutiyetin ilk günlerinde şu şâyâya çıkdı : “ Ali Kemal İstanbula meşrutiyetin ilanından evvel gelmiş, pâdişâha Parisdeki vatanperverleri curnal etmiş, pâdişahdan para almış „. Arkasından şu rivâyet başladı : “ Bunlar hep yalandır. Avrupada iken kendisini çekemeyen Ahmed Riza, Doktor Nâzım gibiler bu iftirâyı yapıyorlar. „. Bu vaziyetde Ali Kemal in aleyhine bir hüküm vermek gücdü. Hakikaten bu Parisden gelen vatanperverlerden Ahmed Riza, Dr. Nazım ve emsalinden çıkmış, onlara tarafdâr olan gazetelerde görülmüşdü. Bin esefle söylenmesi lâzımdır ki o vakit Avrupadaki Türk vatanperverleri elbirliği edeceklerine iki takım olmuş, birbirlerini yemişlerdir. Bunun da yekâne sebebi şahsî çekememezlik ve üstünlük dâvasıdır. Başka şey yok. Bunun daha kötüsü bu boğuşmayı olduğu gibi Avrupadan İstanbula nakletmeleridir; millîti de ikiye ayırdılar. Meşrutiyet devrinin o bir sürü kanlı fâcialarının azîmet noktası, temel taşı işte budur. Akan kanların, açlıkların, sürünmelerin, ilh .. vebâli işte iki taraflı bu insanların boynundadır. Sadade gelelim : Gitgide fikirler Ali Kemal aleyhine döndü ; İttihadcılar gibi muhâlifler de ona kötü gözle bakmaya başladılar. Benim gözümde de o artık fena idi. Buna sebep söyle denirse yok. İşte bu sebebdendir ki Hürîyet ve İtilaf fırkasını yaptığımız vakat Ali Kemali bu fırkaya almadık. Tâ bu fırka ikinci intihab neticesi üzerine kapatılıncaya kadar Ali Kemal bu fırkaya girmemiştir. Sonunda vatan hâini olan Ali Hemal mütâre-

keye kadar hâin degildi amma kimse onun lehinde degi-
 ldi. Umumî harbden sôra ise zâten o H. ve İtilaf fırkası
 degildir. Adını bir takım hırsızlar çalmışlardır. Meşru
 olması için müessislerin toplanıp karar vermesi lâzimdi.
 Z. Şakir bu hakikatı tepeleyip Ali Kemali ilk zamandan
 beri H. ve İ. fırkasında gösteriyor. Emanuelidisi de muh-
 âliflere yamamış. Bu Rum mukemmel bir İttihadcı idi.
 İttihadcıların başından sonlarına kadar mebuslarıdır. Onla-
 rdan olmasa dâimî bir mebus olamazdı; netekim Kozmide
 ikinci intihabda artık bir daha mebus olamadı. Aristidi
 paşayı da İtilafcı defterine kayd etmiş. Bu da bildigim
 adamdır. Koyu İttihadcı idi. Ondan İttihadcılar o kadar
 memnun idiler ki sonunda âyan yaptılar.

35 inci madde hakkında yazdıkların da hep yalan. Öğren
 de öyle yaz! Bilmedigin işlere karışyorsun. Hele, bu yaz-
 ılarda kendine müverrih deyorsun! Maşallah! Sana da
 yakışır ya!.. Eh, şeyhin kerameti kendinden rivâyet! Hem
 insan utanır be!.. O sende yok. Bu makalelerde kendi
 resmini de koydun! Gülünecek şey! Yine utanmadan onla-
 rda kendini medhetdin. Bunlar târihî yazılar degil, ken-
 dine destan, medih! Meşrutiyetin ilk gününde de böyle
 resmini basdırıp dağıttındı! Çok matah şeydir. O ma-
 kalede yazına imza koymadın! Bu de utanılacak şey. Afe-
 rim, şu câhil, îrabda mahalli olmayan hiç adama! Talat
 paşa aleyhine makale yazdığın hikayen de parlak! İşte
 sen hakikatleri bu hâle korsun. O işi ben yazayım da
 her kes görsün: Sen pek çirkin ve âdi olan o makalenin
 yazdın, Mısır'a gidecek vapurun hareketi gününü öğrendin.
 Makaleyi gazeteye verdin, sen de vapura girdin. Makale
 dizile dursun, sen de marmarada yürüdün, makale neşr
 olundugu vakit sen adalar denizinde idin. Koca kahruman!
 Bütün ömründe meşrutiyetden beri sâde bir iş yaptın, o da
 böyledir. Bunları da yazsana. Mısır'a yanında bir kadın da

götürdün. Bunun hikâyesi şudur: Sen Fehim paşa avenesi casus Ziya Sâkir idin. Meşrutiyet olunca derhal yeni devirde külâh kapmak fırsatı geldiğini zan etmiş, İttihadçı olmuşdun. Kendini hafiyelikden sıyırmak için bir takım el ilanları basdırıp dağıtmışdın.

Fakat İttihadcılar bu eski casusa metelik vermemişlerdi. Bu sefer Z. Sâkir muhalefete geçmişdi. Muhâlifler de hafiye olduğunu biliyor, ona metelik vermeyorlardı.

Tanıdığı Münime adında bir âile kadınına: “ Ben Talat aleyhine bir makale neşredersem tanılırım, Talatla boy ölçmüş bir kahruman ve ilerde muhakkak nâzır olurum „ der. Pek kaprisiyöz olan, böyle şeyleri seven bu kadın buna inanır. Bu sefer Z. Ş. “ lâkin bunu yazınca burda durulmaz. Kaçmalı. Bir müddet tışarda kalmalı. Para lâzım. „ der. Kadın buna cevap vermezse de Z. Ş. allem eder kallem eder kadına öteberisini satdırır, mâhud makâleyi yazar, paraları cebe kor, bu ayarttığı kadınla beraber Mısıra kaçır. Prens Mustafa Fâzılın kızı prenses Nazlı ile kadının münâsebeti varmış; Z. Ş. ondan paralar cekeceğini sanır. Fakat prenses bunlara yüz vermez. Z. Ş. in bu tatlı hayalı uçub gidince Özbekiyede bir otele yerleşir. Zaman geçer, bu adamın türlü, çirkin işraflarından kadının parası da suyunu çeker. İş bu raddeye gelince Z. Ş. kadını hasta göstererek para vurgununa çıkar; Mısırdağı Türklerden iâne diler. Türk doktorlarından Şerefeddin Magmumiye de muracaat eder. Bu tarz, bakar ki, iyi mahsul getirmeyor. Bu sefer kadını erkeklere peşkeş çekmeğe başlar. Bu meyanda bir gün Türk eczacılardan Âtîf ve Kâzımı, kadını takdim için, ötele götürür. Fakat kadın bunların yanına gelmez. Z. Ş. zorlar. Aralarında şiddetli bir gavgı olur. Eczacılar salondan hem lafları işitir, hem de odadaki bir aynadan bunların

itişme ve çekişmelerini görürler. Ümidini kesince Z. Ş. eczacıların yanına gelir, kadının kımıldayamayacak kadar hastalığının ağırlaştığını, yanlarına gelemediginden mâzur görmelerini söyler; ve onlardan “ ödunc ! „ para ister. Z. Ş. bunların gavgâyı işitdiklerinin, aynadan her şeyi gördüklerinin farkında degildi. Eczâcılar para vermez, otelden çıkarlar. Yolda bu iki eczacı birbirine “ pezevengin böylesini de henüz görmemişdik . „ derler. Z. Ş. nihâyet, bu olugun da suyunun az oldugunu anlar . Bu sefer kandırıp açıktan kadını erkeklere götürür ; bu yol ona epey para getirir .

Lâkin bu adam eglence ve içgi peşinde ; bu paralar yetmiyor ve kadın da artık dayatıyor. Z. Ş. Mısırdaki Türk komiserliği vâsitasile İttihadcılara dahâlet ve afvini rica eder. O makale turşusu ne idi, şimdi bu perhiz ne ? ! Ayartıp âileden ayırdığı, getirdiği, vârinıyokunu satdırıp yedigi kadını bir gün ötel köşesinde sefâlet içinde, Z. Ş. in kendi borcu olarak epeyce borc ile ve kadına haber de vermeden bırakıp İstanbuba savuşur .

Bu kara yüzlü hikâyeyi bana Mısırdaki bu vakadan dört yıl sôra Dr. Magmumî ve Âtîf ayrı ayrı anlatmışlardır. Bu iki adam Mısırdaki mücessem nâmus olarak tanınmış kimselerdir. Süylediklerinde yalan olamaz . Hem ne menfaatları vardı ? Sôra kadın da bizzat bana anlattı . Kâzım da İstanbuldadır.

Bu işde iç içine alçaklık ve nâmussuzluk vardır : 1, Bu ayartma bir nevi sedüksiyondur ki bütün dünyâca büyük nâmussuzluk sayılmaktadır. 2, Bir kadını âileden kaçırmak. 3, Bir âileyi yıkmak. 4, Birinin mâlini satdırıp yemek ki bir dolandırıcı işidir. 5, Hele bu magdur bir kadın ise dolandırıcılık en şenî mertebesini bulur. 6, Kadını vâsita edip para dolandırmak ki yine bu sanatın çirkin bir nevidir . 7, Kendi metresini kendi elile başka erkelere

vermek ki pezevenklikdir. 8, Hele bu, para ile verilince öyle ekmel olur ki cihan hayran kalır. Dünyâda böylelerinin üstünde alçak bulunmaz. 9, Bir kadının vücudile kazandığı para ile yaşamak ki en alçak mahlukların sanatıdır. Böylelerine Fıransızlar espèce de souteneur derler; bunları en alçak bir nâmussuz sayarlar. Bu tâbir o dilde büyük tahkırdır.

Görünüz! Z. Ş. denen adam nedir?!.. İşte bu adam bana çingene deyor.

Kadın sôra kâhirede sefâletten tanassur eder; çünkü protestanlar, tanassur edenlere para verirlermiş; nihâyet umumhâneye düşer; sefâlet, ve hastalık içinde ölür. Hâsılı, Z. Ş. kadının ölümüne kadar sebep olur. Bu kadına onuncu cinâyeti de budur.

Z. Ş.! Sen bunları o kendi medhini yaptığın makalende niye yazmadın?!.. Senin hayâtında daha böyle nice rezâletler var!

Çok söze lüzüm yok. Bir adam ki casusdur daha ne istersiniz! Bu kadın bu vakadan üç dört yıl sôra Kahirede hekimlik etdigim zaman bana veremden hasta olarak muracaat etmişdi. Kadın bana bu vakalar ile daha bir takım şeyler anlattı, nihâyet kadın şunu dedi: "Ben vücudumun kirâsı ile yaşayacak olduktan sôra böyle iti ne deye besleyecektim?!.."

İşte, Z. Ş. denen mal!.. Fecii şu ki, hatta millî fâciadır ki, böyle bir nâmussuz Türk matbuatının üstünde geziniyor; ve gezindiriyorlar.

* *

ittihadcılar seni ele geçirince, yâni Mısırdan dönünce Sinopa sürdüler. O vakit Sinopda aç kaldın, bana yalvardın, seni ne mal oldugnu henüz bilmezdim, Sinop hastahânesine kâtib tâyin etdirdim. İyilik etdim deye gâliba aleyhime tezvir yapıyorsun. Derken İttihadcılara câsus

oldun, seni Istanbula aldılar. Zâten asıl sanatın câsusluk. Bunları niye yazmadın?! Tan gazetesi senin gibi birinin bu herzelerini, fâsid ihtiraslarını derc ediyor. Tâbîi kendini bir derece daha aşağılatıyor.

41 inci makalende benim agzımdan lakırdı söylüyor-sun. Sanki o vakit yanımda idin, istenografi ile zabt etmişsin! Benim Hürriyet ve İtilaf hakkındaki eserimden mēhaz göstermeden onları apartmışsın, başka şekillere de sokmuşsun. Okuyucular benim eserimi de okuyub anlasınlar. Trablus garb harbinin bu işlere ne tēsiri var? İtalyanlar Çanakkale'yi bombardıman etdi deyorsun. Bunu nerden uydurdun? İtalya Trablusu gitdi, aldı; o kadardır. Türkiyenin Trablusla mudâfaa yapacak kuvveti yokdu. İmdad da mümkün degildi. Bilakis bu mudâfaa muzurdu. Netekim bu mudâfaa başımıza Balkan harbini çıkardı. Yâni, İttihadcılar İtalyanın sulh teklifini kabul etmeyince İtalyanlar Sırp, Yunanlı ve Bulgarları aleyhimize ittifak ettirdiler. Bana saldıracağına İtalyanlar gelmeden bir kaç gün evvel binlerce askerimizi Trablusdan çeken ittihadcılara saldır. Hükûmete Balkan ittifâkı havâdisi Meclisi mebûsanda tarafımızdan sorulmuşdu. İttihadcı hükümetin resmî cevâbi meşhurdur: “Fol yok, yumurta yok!”, Sen bu bilinmeyen şeyi bize nasıl kabâhat yapıyorsun?! Sıkılmazmısın? Sadrı-âzem Hakkı paşa İtalyanların îlânıharb teblîgını okumadan cebine koymuş, üç gün kalmış, ne kendinin, ne de kimse-nin haberi olmamışdır!

Bizi İtalya bogazı bombardıman (!) ederken inkılap yapıyorlardı deye tahkır ediyorsun da Enver ve Talatın Istanbuldan bir karış ötede Çatalcada Türk ordusu Istanbula girmek için kaynayan Bulgar ordusunun karşısında tehlike içinde harb eder iken Bâbîâliyi basıp harbiye nâzırı Nâzım paşa ile daha bir kaç adamı öldürdükleri vakayı yazarken, niye, “bu alçak İttihadcılar bu vaziveetde bu

cinâyeti işlediler „ demedin ?!. Sen târihî vukuat yazmıyor-sun, tezvîrat yapıyorsun. Alçak bir dalaverecisin. Halbuki İtalyanların bogazı bombardıman etdikleri de yok.

43 üncü makalende İtilâfcıların Rumlara : “ İttihadcılarını devirmek için bize yardım edin, hükümeti ele alınca ne isterseniz size veririz „ dediklerini söyleyor, daha bir sürü herze yiyorsun. Bunlarla görüyorum ki sen bildiğimden çok alçak ve namussuz bir köpeksin. Bunlar kâmil senin tarafından uydurulmuştur. Bunu sen nasıl biliyorsun ?! O fırkada (H. ve İ.) îrabdan mahallin yokdu, merkeze yanaşamayan âdi bir neferdin. Bu mâlumatın vesîkasını hiç olmazsa menşeyini göstermelisin. Vesîka göstermezsen yine bir daha alçak nâmussuzsun;

* *

Bu herif İttihadcılarını yazdı, İtilâfcılarını yazdı, millî savaşı yazdı; hem de temcid pilavı gibi tekrar tekrar, türlü saded hâriclerle alacağı ücreti çoğaltmak için yazdı. Yalanı, dolanı doldurdu, istedigini lüzumsuz medh etdi, istemedigini çirkefe sokdu. Bütün bu işlerde iki paralık medhalı, hizmeti olmayan bu mahluk şimdi bunları kendi keyfince yazıyor, muhâkemesini yapıyor, karar veriyor ! Ne günlere kaldık ?! Bu gibi yazıları o işlerin içinde olmayanlar aslâ yazamaz.

Bu adamın yalancılığı o kadar âşîkar ki... Bunun vesîkasını yine kendi vermiş : (Tan 24. 12. 937) de Sâdık beyin bâbiâliyi basacağını; Sâdık, Gümülcineli ve Şâban arasında geçen konuşmayı yazıyor. Öyle yazmış ki sanki o konuşmalarda Z. Şâkir de vardır, ve istenografi ile not tutmuşdur. Bu o kadar gizli bir işdir ki o şahıslardan başkası bilmez. Otuz yıl sôra, o muhavereyi yapmış olanlar bile böyle kelime kelime hatırlayamaz. Şimdi Z. Şâkir - ki bunları bilemez - nasıl bu konuşmaları, hem de kelime kelime yazıyor?; Aşîkâr ki uyduruyor.

atıyor. Bu adam, aynı zamanda enâyi de. Bâri şunu mühâvere halinde yazma! İşte bütün yazıları böyle uydurmadır.

51 inci makalesinde Sabaheddinin para sarfından bahs ederken : “Yapdığı işleri (şecaat arzeder) gibi nakleden Rıza Nur.., deyor; yâni şecaat arz ederken merdî kıbtî sirkatin söyler deyor. Pis câsus. Pezevenk! Beni çingene yapmış. Nâmussuz heîf. Böylelerine türkcede bir kelime ile hergele derler. Hem burada şecaat arzetmege lüzum yok. Bunu niye yazmış? Sabahaddin para sarf etmiş, bu benim iftihârım, şecaatım olmaz ki. Uyub uymamasına bakdığı yok; aleyhime yazacak, göze girecek!

Benim karşıma çıkan ilimce, siyâsetce, zekâ ve dirâyetce, ahlakca hiç olmazsa ufucık olsun bir degri olan biri olsa yüregim yanmazdı. Böyle on para etmez esâfıl bennen savaşıma yelteniyor! Her devirde, makbul olmayanlara hucum etmek âdetidir. Bu işi de böyle rezil nâmussuzlar görmüşdür, görür..

Mahmud Şevket paşanın öldürülmesi işini de kâmilten yalan yazmıştır. Bir de, ne utanmaz şey “ bu işin bütün vesîkaları elimde „ deyor! Yazdığı yalanlar o vakanın vesîkasından bir tâne bile elimde olmadığını ısbat ediyor. Bu işin teşekkülü, esbâbı, gayesi, eşhâsı yazdıklarının temâmîle hilâfıdır. Muhâkeme ve îdam o vakıt ki gazetelerde bir çok yazılmışdı. Z. Ş. in vesîkaları gâlibâ bu gazeteler. Bu ise, bunlar vesîka degildir. Hükümetin kendisi eyi bilmediği gibi yazdırdığı bu şeyler de yalandır. Bu sözler Duyunu Umumiye karşısındaki polis müdürlüğünde işkence ile böyle söyle deyerek söyletilmiştir. Ovakıt o sokakdan işkence edilenlerin ağlama ve feryatlarından geçilemezdi. Z. Ş. Mahmud Şevket vakasını Hurriyet ve İtilafın, Sadıkın, Gümülcinelinin yaptığını söyleyor. Bu da yalan. Bunların bu işde hiç bir alâkaları ve haberleri bile yokdur. Buna delili sâde Gümülcinelinin

vakadan evvel kaçmasıdır. Bu delilmi ?! İşte Z, Ş. in delil ve vesîkaları böyle! Yazılarının mâhiyeti budur. Gümülcineli can korkusu ile kaçmıştır. Böyle işler ne kadar saklansa yine sızıyor; fakat pek yalan yanlış. Gümülcineli böyle bir şey sezmiş, ihtiyat olarak kaçmıştır. Çünkü böyle bir vakada İttihadcılar suçlu suçsuz bütün muhâlifleri delige tıklarlardı. Bu unları harcamak için vesilei hasene olurdu. M. Şevketin vurulacağını Talat ve Cemal biliyorlardı.

Hapishânedede Cemal paşaya Avrupaya göndermesi için rica etdiğimi ve para alıp gitdiğimi yazıyor. Nâmussuz! bunların sahihini Cemal paşa sağ iken ben yirmi yıl evvel neşr etdim. Cemal paşa hapishâneye gelmiş, beni 24 saat içinde rıhtımdaki Göstenceye gidecek vapura yollamıştır. Para vermesi yalanı da senin nâmussuzlугundur. Cemal paşa bana hapishâneye gelib beni hudud hâricine Çıkar-mak için hapisden çıkaracağını söylediği vakıt kendisine memleketden gidemeyeceğimi söyledim. O da bana şunu söyledi: « Senin kaleminden kan ve zehir akıyor. Vucudun memleketin âsâyişine muzurdur. Gitmezsen şu var ki bizim cemiyetde bilhassa senin aleyhine büyük bir husumet vardır. Size sokakda bir şey olursa mesuliyet kabul etmeyiz. ». Bu demekdi ki gitmezsen seni sokakda vurdururuz. Bu sûretle zarûri hudud hâricine çıkdım. Bunları sen ne hâle koyuyorsun; ne nâmussuzsun! Okuyucular benim “Gurbet dagırcığı, 1914 — 1919 „ adlı ve târihli eserimi okusunlar...

İkidebir, vesîkaları elimde deye afi de kesiyor. Vesîka... Vesîka... nagmesi; fakat bu kadar kagıd dolusu zırvada yıllardanberi sâde bir vesika koydun. Sâdıkın Mısırdan Harbiye nâzırına gönderdiği kara mancar yaprağı. Bu ne kîmetsiz şey ! Bu vesikamı?! Bunu derc etmege kim tenezzül eder ?! Dalavereci herif ! Varsa vesîkaların niye başka

neşr etmeyorsun? Et de her keş görsün; yoksa dırlayıb durma! Kârhanecı!.,

* *

Senin bu saçma ve fesadla dolu yazılarının hepsine cevap vereyim desem kırk elli makâle yazmak lâzım. İlerde günü gelecek; o vakit alacaksın.

Sen kimsin? hangi mektebden çıktın? Senin mektebin mahallenizin tulumbacı koguşudur. İlim ve edebiyat sâhesinde incir çekirdegini doldurur bir şeyin varmı? Bu milletin hizmetinde ne hissen, ne şeref var? Buna da o veremez ben cevap vereyim : Abdül-Hamid zamanında babıazabtiyede iki üç lire maaşlı hafiye, mâhud Fehim paşanın avenesinden onun curnallarını yazan Ziya Şâkir.

Bin şükür. Senin gibi nâmussuzlar benim alyhimde bulunuyor. Memnunum. Lehimde bulunsa idin kızardım. Çünkü o vakit her kes benim hakkımda şüphe ederdi, senin gibi beni de nâmussuz sanardı. Senin bana Çingene, pis demen benim hâlis Türk, şeref sahibi, temiz bir adam olduğumu ısbat eder. Bu yaşa geldim hiç pis yazı yazmamışdım. Bu tarzı hiç sevmezdim. Felege bak ki, gün oldu, böyle bir murdar köpek bana çirkefini mürekkeb yaptırdı: zavallı kalemım pislendi.

* *

Bunun çirkefine gazetesinde yer veren Ahmed Emine gelelim: Tan gazetesi yıllardan beri bir hiçdi; Ahmed Emin eline alalı artık gazete deyecek yeri de kalmadı. Tabii, bir Türk rûhu ile çalışmazsa, Z. S. gibilerin yalan dolanına, câhilâne yazılarına, şahsî gazezlerine, gazeteye kendi fotoğrafını koyub türlü gayrımevcud şeylerle kendini ögmelerine yer verirse böyle olur.

A. Emin türk milletin kafasını çöp tenekesi yerine komuş, gazetesini kürek yapmış, Z. Şâkirin süprüntülerini doldurub duruyor. Ne hakla bilmem?! Bunu yapar, bir de temiz gazetecilikden bahs eder !

Z. Ş. i okudukca şu Ahmed Emine uzun bir şey yazmak elimi dürtüyor; fakat degmez dedim. Ne tohaf adamdır, Yunus Nâdi ile kapışdıkları vakit A. E. kendisine Şimdiye kadar iki kişinin Dönme dedigini söyledi; biri (adını unuttum), diğeri Yunus Nâdi imiş. Yâni kötü adamlar deyor, içime gülme geldi. Ayol, iki kişi değil, bütün âlem sana dönme deyor. Yalan mı? Ben, yalnız, belki iki yüz kişiden işitmişimdir. Sende bir tek damla türk kanı varmı? Hele bana uzun söyletme!

* *

İşte, bana çingene deyen Ziya Şâkir budur.

R. N.

VATAN HÂİNİ ARNAUD HÜSEYN CÂHİD

“ Fikir hareketleri,, adında fakat tezvîr, gazez, hased, fitne, habîsâne mugalata, ögünme, çirkef hareketleri olan paçavrasının 224 uncü sayısında, 246 s. da Câhid bana yine saldırmış. Fakat, önceki makalelerinde ulu orta etrâfına olduğu gibi bana da çirkef püsküren, bütün hayâtı hırlama, hır ve provokasionculukdan ibâret olan bu mahluk bu sefer iki üç satırcık yazabilmiş ve adımı söylemege de cesâret edememiş. Cevab da vermeyeceğini söyleyor. Bu ona Türkbilik Revüsünün 7 nci sayısında cevap olarak indirdiğim sillenin unu yıldırım vurur gibi vurmuş olduğunu gösteriyor. Artık adımı agzına almaga bile korkmuş. Yere serilmiş, önümden kaçma telâşında...

Bu son yazısı bogazlanıb yere atılan bir tavugun çırpınarak ölmesi gibi; o manzara...Artık kendini mudâfaa gaygusuna düşmüş; unu da yapamamış.

4—Sezürler aslındaki yerlerinde olmalı.

5—Musiki notasında biraz durma varsa bu bir kelimenin bedenine gelmeyüb iki kelime arasına gelmelidir. Partisiyondaki durma, mola işâreti buna rehberlik eder.

6—Musikîde bir kelime veyâ bir cümle bâzan tekrar edilir. Bu halde unlara mukabil aynı aded hecelerde türkce kelime ve cümleler koymalıdır.

7—Çok sesle ve uzun bir zaman uzatılan notalara “a,o,u,, imla harfli hece koymak muvâfıktır. Esire çok uzatılamaz. En çok uzatmaga müsâid olan “ a „ dır.

8—Türkeede bence sarfî aksan yokdur.Mevcud aksan tekellümü olub söyleyiş tarzına göre yerini deyişdirir ve ekseriya kelime sonundadır. Bu sebeble bu tercümelerde aksanın pek ehemmiyeti yokdur. Türkcenin aksan meselesi henüz hal edilememiştir.

9—Türk vezninde uzun kısa hece olmadıgından bu cihete de dikkata lüzum yokdur. Ancak kısa notalarda medli arabca kelime kullanmamaga dikkat etmelidir.

10 - Sâid(ascendant) ve nâzil(descendant)nota tercümeye têsir etmez.

R. N.

ERRATA

(Samsun la Delile, Janetin Düğünü için)

Samsun ile Delile, keza Janetin Düğünü basılırken mürettib yanlışları olmuşdur. Bir de başka yanlışlar var. Bunları burda düzeltiyorum.

Samsun ile Delilede :

Bestekârın adı Saen degil Sans talaffuz edilir.

Sahife	Satır	Yanlış	Doğru
7	8	modasında	sevdâsında
9	12	inceleşmiş	incelmiş
10	9	(netekim yazacağım)	kelimeleri tay olunacaktır.
12	20	“ tabiidir „ kelimesinden sôraya bu cümle ilâve olunacaktır :(Eger aruzlu bir vezin bestelenirken una uyarak beste yapılabilirse o başka .) .	
14	13	üncü satırın sonuna şu cümleler ilâve olunacak : Bu hâl mısra ortasında da olur. Tercüme edilecek bir şîrin veznini bulmak eger şîr besteli ise notasına, ye par- (tisiyonuna murâcaatla pek kolay olur.) .	
21	14	üncü satırın sonuna şu ilâve edilecektir : (Kılık eski türkcede kılmak masdarından iş demektir. Halbuki bizde kılık kıyâfet terkibi hâlinde elan kıyâfet mânasına kullanılmaktadır,) .	
26	1	ulu	ey hak
26	6	yenildi il	il yenildi (1)
26	8	ölsün il	il ölsün
26	13	niyaza	secdeye
28	10	ah, bunlar	eyvah ! Hep
28	13	var sâde göz yaşı	milletin yok başı
		ve milletin başı	var sade göz yaşı
28	16	kudretini	lutfunu siz
28	19	rahman bize	bize tanrı
29	3	sizlerde	o sizde
30	9	ô !	müstakıl bir satır olacaktır.
30	11	ah	„ „ „ „
30	15	yehovamız	yehova(1) bak
33	2	var ök,gazeb yelde	gazeb, ök var yelde
34	9	zincir kopsun	kır zinciri

37	3	ne bu ? köleler	ne bu? köle vurmuş
		vurmuş...	Ebimeleki
»	6	dag, dere	dere, dag
38	12	Samsun kumanda-	kalkan kökremiş bir ordu
		sında ilh...	Samsun ediyor kumanda;
			Yakdı, yıkdı,basdı, vurdu.
			Hâla yürüyor bu anda !)
»	17	faydasızdır	fayda yokdur
40	1	leke ilh...	Aşk leke sürsün adıda,
44	1	ben gönlümün ilh..	Gönlüm tahtine sultanın
44	3	amma aşkı...	Ah, fakat aşk haberini
»	15	çağırın şu...	şu çağırın tatlı sese
45	10	güzel yüzünü....	Güzel yüzü tez ört,döndür
48	4	bitmez	yetmez
49	16	güzelim amma	Hoşum, boş amma,
		boş, gönül hırçın	Gönlüm pek hırçın.
50	3	e, ümid eden	Uman sevgiden.
54	13	korkmayınız	Hiç korkmayın
57	8	azdı,	Hep bitirdi sizi !
59	17	fakat	Ah, sen
60	1	evet önce zâten...	Yâ... Zâten önceden...
»	17	...	Samsunu yenecek göz
			yaşım, ah, vahım!
63	21	Istemedim...	gelmezdim , fakat ah ,
			şürüklendim geldim...
64	13	ey sevgilim!...	Ey sen ! sevgim ! söyle
			neden,
65	9	Allahın...	...Tanrı has..
66	1	itdimdi seni intihab	Ben seni etdim intihab!
66	8	puselerine kandıkca	Pusene ben kandıkca,
»	14	Bir yüce...	yüce bir...
76	19	erpuşile,	öpüşile
69	8	severim seni	Severim seni delîle !

«	12	lâkin	Yok !... Yok, hayır...
«	18	Kudretile bini Allah	Bak beni o kâdir allah
71	1	Kalbimde saklı olan sır,	Bende saklı olan o sır
«	7	gayretin boşdur nâfile	Gayretin boş,yok nâfile.
«	12	deyince faş eyle	Deyince : “sır söyle,,
72	3	geçdi	Rabbim
73	1	bırak beni	Beni bırak !
79	8	Kardeşler !...	Millet! şu....
81	18	bakşanal	Bakanal
82	14	içelim, seninle	Haydi!Al, içelim Samsun!
		Samsun !	
83	16	bir hatırla	hatırla bir, o günü,
«	17	etdigimiz düğünü	Etdigimiz o düğünü !
84	14	sozüge	Sözüne
«	15	sana	ona
«	20	onun tatlıdi her ânı,	Pek tatlıdır her bir ânı,
85	2	yehuda	Yehovan
85	4	bu dua	o duan
85	11	fursat verme, ey	Yok, fursat verme,
		yehova!	Yehova!
87	8	Ey yeri,göğü yaradan,	Ey,Hak!Dünyayı yaradan.
87	9	ölüsü	ulusu
88	12	gizledigin	gizledign
91	16	kuwet verdin de	Kuwet verdin, şu
		kolumuz	kolumuz,

* *

Janetin Düğününde :

1		Farer	karre
8	13	oh, yalnızım..,	Oh, oh yalnızım kendi...
10	6	şaşırmış	Göz açmış...
10	7	kalkub yataktan	Yatagımdan tez endim,
10	17	bu satırdan sôra	şu iki mısra ilâve edilecek;

Gıdelim Janet!

Evet!

- 11 18 Bu eserdeki bütün (nâhiyecî) ler (noter) yapıla-
caktır, ve mısraa iki hece daha ilâvesi lâzımdır.
- 13 8 ...iderim! Yolda... ...iderim! Amma yolda...
- 27 5 Margo sert bir dilbaz O değil sert dilbaz,
- 27 6 değil,... Hem de derdi...
- 29 14 gelemedi geldimdi
- 31 21 Öfkeli gibisin, yâhu Öfken vavrış gibi yâhu!
- 32 20 ko tü!
- 37 12 imzâmı imzâyı
- 51 9 Azîzem, Vah, senin hiç... ..
- 56 13 giderken giyerken
- 57 2 Saraya dönsün, uyuyor Sarya dönsün yuvamız!
- 57 3 Amma sessiz sessiz, Uyuyor, ha, sessiz
- 57 4 uyuyor! Yapınız!
- 57 27 perdeler korur... Korur perdeler...
- 59 13 Amma, abla! Aman, abla!
- 61 hâşiye bu şarkı bu bülbül şarkısı
- 61 hâşiye bubêpine Aubêpine
- 63 12 göz göz ucîle
- 63 14 üzerine içine
- 63 24 lâkin gün doğdu hah; Hah, gün doğdu, işte
- 69 21 Sevincden iç hoplar, [Sevincden hep içim
oynar. hoplar.
- 75 6 ... bu benim... Ey halk! Benim bu karım!
- 77 2 bildimdi. ilh Bildim ordeydi, o yavrum ah!
- 77 21 senin o... Senindir...
- 78 2 Janet! Canım sevgilim A, Janet! Gel sevgilim!
- 78 3 üncü satırından sôra şu beyit ilâve edilecek :
Bu aşkı korur rabbim.
Sevelim! Sevelim dâim!

R. N.